

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Torah Tavlin Publication

34 Mariner Way, Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת ויקרא - פרשת זכור

Shabbos Parshas Vayikra - Parshas Zachor

יא' אדר ב' תש"ס - March 18, 2000

לכל זמן ועת

הדלקת נרות - 5: 48 שקיעה/יום השבת - 6: 07
זמן קריאת שמע/מ"א - 8: 27 צאת הכוכבים/מוצש"ק - 6: 57
זמן קריאת שמע/גר"א - 9: 03 לשיטת רבינו תם - 7: 19

מדעת עליון

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר וגו' (א-א)

הנה יש לעיין במה שאמרו חז"ל בגמ' יומא (ד:) למה הקדים קריאה לדיבור, למדה תורה דרך ארץ שלא יאמר אדם דבר לחבירו, אלא אי"כ קוראהו ע"כ עיי"ש. ר"ל, שלא יתחיל אדם לדבר עם חבירו פתאום, אלא יחכה עד שיקרא לו. וטעם הדבר ביאר הגמ"ר ברוך הלוי עפשטיין זצ"ל, בעל תורה תמימה, כדי שיכין אדם את עצמו - השומע - לשמוע. וזה מעין הגמ' נדה (טז:) שהקב"ה שונא את זה הנכנס לבית חבירו פתאום ע"כ. וכן מה דאיתא במס' דרך ארץ (פרק ה) שילמדו כל אדם דרך ארץ מן המקום, שהוא עמד על פתח הגן וקרא לאדם הראשון, שנא' "ויקרא ה' אלקים אל האדם ויאמר לו איכה" (בראשית ג-ט) עיי"ש.

אמנם מכאן לומדים חידוש ורבותא עוד יותר, שאפי' כשהוא עם אדם שהוא מכיר ומקורב לו באהבה וחבה יתירה, עדיין לא ידבר פתאום. ועל זה תכונן הראיה ממש רבינו שהקב"ה העיד עליו "בכל ביתי נאמן הוא. פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות וכו'" (בהעלותך יב-זח), שהיה מאד מקורב אל הקב"ה, ואפי"ה מצינו כאן שהכינו לדבר קודם שדיבר ה' עמו.

ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים וכו' (כי תצא כה-יח / שייך לפ' זכור)
יש להבין, במה היה חטאו של עמלק גדול יותר מכל שאר העמים שנלחמו

על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור וכו' (ט-כו)

Since Haman cast a lot, a "פור", singular, why do we name this day "פורים" - Purim, in the plural form?

R' Yonason Eibenschutz ZT"L answers that when one casts a lot to arrive at a date, it does not indicate auspiciousness of the date. The lot must land somewhere. Ochon used this claim against the lot, saying that if the names of Yehoshua and Eliezer Kohein Godol were the only ones put into a box, one of their names would be drawn, so this is no indication of guilt (סנהדרין מג:). Therefore Haman used a different type of system for casting lots. He had one box with the names of the months and another one with numbers corresponding to the days of the year. If, for example, he drew the month Nisan and drew the number 100, he knew it did not match, since Nisan is the first month. Only with the drawing of a number that was 30 or less could these two lots match. He continued drawing lots until he hit the combination of a month and a day of the year number that landed in that month. Hence, Purim is in the plural form. Although Haman arrived at only one date, two lots were cast to arrive at this date, one for the month, and one for the day of the year.

הוא היה אומר

R' Yosef Yozel Horowitz of Novardhok ZT"L would say:

"It's much easier to play the part of a Haman because each of us has within himself some of Haman's conceit. To play the part of a Mordechai, however, is much more difficult."

R' Nachman of Breslov ZT"L would say:

"Each day a person is that much closer to death. How can he have time for arguments?!"

R' Shloime of Radomsk ZT"L would say:

"Mordechai went into self-exile before the rest of the Jews of Persia and followed the example of Yaakov Avinu who went down to Egypt to sow the seeds of holiness which sustained his children in exile."

**A VERY FREILECHEN PURIM FROM
THE ENTIRE TORAH TAVLIN STAFF**

For information, sponsorship or dedications, call 914-362-4380.

celebrate their salvation by establishing a holiday such as *Pesach*. If the month of *Adar* were set aside for their extinction, and then they were miraculously saved, the Jews would of course turn the whole entire month of *Adar* into one long holiday of rejoicing!"

The man's eyes danced as his logic unfolded. "Haman was so wicked that he wished to prevent such a possibility. He therefore, decreed only one day for the realization of his plot, so in case the unlikely event of some kind of miracle occurred, the Jews would have only that one single day for their partying."

Here, the villager licked his lips, raised his eyebrows and shouted out joyously, "But I know what his evil plans really were - so I celebrate the entire month!"

TORAH GEMS on MEGILLAS ESTHER

ויהי בימי אחשורוש...המלך מהדו ועד כוש שבע ועשרים ומאה מדינה (א-א)

The *Medrash* tells us the story of Rabbi Akiva who was once giving a *shiur* when he noticed that some of his students were drowsing. In order to rouse them, he asked a question: "Why did *Hashem* cause that Queen Esther should rule over 127 provinces? Because *Hashem* said, 'Let the daughter of Sarah who lived to 127 years old, come and reign over 127 provinces.'" The question is: Why did Rabbi Akiva choose these words to alert his drowsy students more than the topic that they were studying?

Explains the **Chiddushei Hari"m, R' Yitzchok Meir Alter ZT"l** that Rabbi Akiva wanted to impress upon his students the importance of time and the need to use every single second to it's fullest. It was because Sarah's one hundred and twenty-seven years of life were perfect and completely free of sin, that her great-granddaughter could hold the reigns of control over 127 provinces within her domain. Each and every second of Sarah's life meant a family under Esther's rule, each minute a farm, each day a village. Had Sarah idled away her time, Esther's kingdom would have been diminished. Time is too precious to waste, and Sarah's well-spent time was rewarded during Esther's reign.

Each of us is presented with the fleeting gift of time, and our mission is to utilize it fully and well. For who can know what the rewards will be for each minute well-spent, or the penalty for each minute wasted. This admonition brought Rabbi Akiva's students to attention.

עם ישראל, עד שנא' עליו "מלחמה לה' בעמלק מדר דר" (בשלח יז-טז)?
אלא הסביר מו"ר הגרי"ז סולובייציק זצ"ל שבפסוק מבואר הטעם, כי
עמלק לא היו "ירא אלקים". ואיתא בגמ' בבא קמא (עט:) מפני מה החמירה
התורה בגנב יותר מגזלן, אלא זה הוה עבד לכבוד קונו וזה לא הוה
עבד לקונו, אלא כיבד את העבד יותר מקונו שהוא ירא מפני האדם ומעין של
מעלה לא נזהר עי"ש. והטעם הוא משום שהגזלן אינו עושה חשבונות, ומה
שנראה לו הוא עושה ואין ניכר במעשיו העדר של יראת אלקים. משא"כ בגנב
שעושה חשבונות, איך לא יראוהו בני אדם, ובוזה מראה בחוש שאע"פ שהוא
ירא מבני אדם, מ"מ אינו ירא מפני ה'.

וה"ה הכא, דעמלק לא התנפל על בני ישראל בלי חשבון כמו שאר העמים,
אלא חפש ומצא זמן שישראל היו עייפים ויגעים, וחשב שבשעת חולשת
ישראל יוכל להתגבר עליהם. ומכיון שעשה חשבון, ואת השי"ת לא הכניס כלל
בחשבונו, בזה הראה שלא השי"ת הוא העושה להם חיל, וממנו לא ירא כלל.
ומשי"ה יש לנו מלחמה עם עמלק בכל דור ודור.

מעשה אבות....סימן לבנים

הפיל פור הוא הגורל לפני המן מיום ליום ומחדש וכו' (מגילת אסתר ג-ח)

The story is told over in *Chassidic* circles, that there was once a man who lived in one of the poor villages, who had the custom of indulging in eating and imbibing wine and liquor, during the entire month of *Adar*. Many people tried to explain to him that the *mitzvah* was but for one day, however, he would not listen. When prompted, he finally revealed his reasoning (and his cleverness).

"Hey, everyone celebrates Haman's downfall on *Purim* with food and drink, right? But just think. Haman decreed that all the Jews throughout the one hundred and twenty-seven provinces of the empire of Persia, be annihilated on one single day, the fourteenth of *Adar*! That's truly unbelievable! How on earth, is it feasible to kill all the men, women and children spread out over such a vast empire, in a single day?"

The villager took another shot from his mug and wiped his mouth with his sleeve. "I'll tell you," he said quietly, almost conspiratorily. "The truth of the matter is, that Haman originally planned to designate the entire month of *Adar* for the destruction of the Jews. However, aware of their history, and the fact that *Hashem* intervenes on behalf of the Jewish people to save them, as He did in Egypt, Haman reasoned that if, somehow, *Hashem* does save them from his scheme, they would